

ΣΑΜΑΡΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ — ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ — ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

Ίδιοκτησία: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ «Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ»

Περίοδος Α': Άριθ. φύλλου 1-18, 1965-1966 (Εφημερίς «ΣΑΜΑΡΙΝΑ»)

Περίοδος Β' — Έτος 5ον — Άριθ. φύλλου 55

Προσωρινά Γραφεία: Ίωάννου Γενναδίου 6 — Τ. 140

ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ
ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ
«ΩΡΑΙΑ ΣΑΜΑΡΙΝΑ»

Είναι γνωστόν ότι η έκδοσις και η κυκλοφορία της εφημερίδος «Ωραία Σαμαρίνα» στηρίζεται αποκλειστικώς εις την οικονομικήν ενίσχυσιν των συνδρομητών της και δεν έχει άλλους πόρους. Επομένως, από την αγάπην και την αιδώρητον συνδρομήν όλων μας εξαρτάται η όλον βελτίωσις της εμφανισέως της. Διά τοῦτο παρακαλοῦνται ὅλοι οἱ συνδρομηταί, ὅπως ἀποστείλουν τὰς συνδρομάς των τοῦ ἔτους 1974 ἐγκαίρως, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τῆς ἐκδόσεώς της.

Οἱ κατὰ τόπους ἀντιπρόσωποι τῆς ἐφημερίδος διὰ τὰς εἰσφορὰς καὶ συνδρομάς, εἶναι οἱ ἑξῆς:

ΑΘΗΝΑΙ. Ζήσης Δ. Γιώτας, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Σαμαριναίων Ἀθηνῶν, ὁδὸς Ἰωάν. Γενναδίου ἀριθ. 6, Τ.Τ. 140, τηλ. 725.322. Νικ. Ἀνθούλης, Ταμίας τοῦ Συνδέσμου, ὁδὸς Δουραλίου 17, τηλ. 644.2505 καὶ Κων. Κότσας, Ράπτης, ὁδὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου 4, 5ος ὁροφος, τηλ. 542.183.

ΘΕΣΣ.ΝΙΚΗ. Γεώργ. Τουφεξής, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Σαμαριναίων Θεσσαλονίκης, ὁδὸς Καρύνη 28, τηλ. 78.265 καὶ Μιχ. Παπαϊωάννου, ἰατρός Καρδιολόγος, ὁδὸς Μητροπόλεως 45, τηλ. 75.090.

ΛΑΡΙΣΑ. Γεώργ. Τσούρης, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Σαμαριναίων Λαρίσης, ὁδὸς Κοζάνης 7, τηλ. 252.120.

ΚΑΤΕΡΙΝΗ. Γεώργ. Γκριζιώτης, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Σαμαριναίων Κατερίνης, ὁδὸς Μεγ. Ἀλεξάνδρου 152, τηλ. 23.646.

ΤΡΙΚΑΛΑ. Ἀναστ. Ν. Καμπογκίνης, ἔμπορος, τηλ. 27.312 καὶ Γεώργ. Στεφ. Μίγκας, Λογιστής, τηλ. 27.985.

ΤΙΡΝΑΒΟΣ. Δημ. Λέντζας, τηλ. 22.730.

ΕΛΑΣΣΟΝ. Γρηγ. Χατζημήχος. ΚΟΖΑΝΗ. Δημ. Ἀδ. Πούχιας, τηλ. 24.425.

ΓΡΕΒΕΝΑ. Μιλτ. Παπαθανασίου, τ.Εκπαιδευτικός, τηλ. 22.670.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. Κων. Λέντζης.

ΑΡΓΟΣ. Ὁρεστικός. Νικ. Τζωτζίας, Μιχ. Μπέσιος καὶ Γεώργιος Λάλας.

Δωρηταὶ Συλλόγου

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Φιλοπροσθευτικοῦ καὶ Ἑξωραϊστικοῦ Συλλόγου Σαμαρίνης «Ὁ Νεομάρτυς Δημήτριος Σαμαρίνης», διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6) 12.9.74 πρ.Εξ. του, ἀνεκήρυξε δωρητὰς τοῦ Συλλόγου: α) τὸν εἰς Χέβερχιλλ Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς διαμένοντα συμπατριώτην μας κ. Δημήτριον Μπουτοδημόν, διὰ τὴν οικονομικὴν, ὑπ' αὐτοῦ ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου τοῦ Συλλόγου καὶ β) τὸν κ. Γεώργιον Γραβάνην, διὰ τὴν προσφορὰν του, πρὸς τὸν Σύλλογον κατὰ τὴν περιφραεὶν τοῦ προαυλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Νεομάρτυρος Δημητρίου καὶ τὴν δεινροφύτευσιν του, συνισταμένην εἰς μεταφορὰν πολλῶν κεδρίνων πασσάλων καὶ προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ἀφιέρωμα στὴ μνήμη του

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΝΤΟΥΜΗΣ

(ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ)

Ἡ σύλληψίς του στὴν Κατοχὴ ἀπὸ τὸν κατακτητὴ. — Τὰ φρικτὰ βασανιστήρια πὺ ὑπέστη καὶ ὁ μαρτυρικός του θάνατος.

Ὑπὸ τοῦ στενοτάτου φίλου του κ. ΚΩΝ. ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ

Ἀπὸ τὸ παρὸν φύλλον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἀρχίζει ἡ δημοσίευσίς εἰς τὴν ἐφημερίδα μας «Ὁραία Σαμαρίνα» καὶ εἰς πολλὰς συνεχείας, ἐνὸς αὐθεντικοῦ ἱστορικοῦ σημειώματος διὰ τὸν ἐκ Σαμαρίνης καταγόμενον ἥρωα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔπους 1940-41 εἰς τὴν Ἀλβανίαν, τοῦ ταγματάρχου ΓΙΑΝΝΗ ΜΠΑΛΝΤΟΥΜΗ, πὺ ἐγράφη ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Τολμηρὰ ἀποδράσεις στὸν καιρὸ τῆς κατοχῆς», ἀπὸ τὸν δημοσιογράφον κ. Κων. Περραιβὸν καὶ ἐδημοσιεύθη, εἰς συνέχειας, ἀπὸ τὸν μῆνα Αὐγούστου τοῦ 1973 εἰς τὴν ἐκδομένην εἰς Λάρισαν ἡμερησίαν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία». Τοῦτο μὰς ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Τσούρη, Προέδρου τοῦ Συνδέσμου Σαμαριναίων Λαρίσης καὶ Περιχώρων «Ἡ Ἀγία Παρασκευή», ἐκ τοῦ προσωπικοῦ του Ἀρχείου.

Τὸν ἀνωτέρω ἥρωα καὶ μαρτυρὸν τέκνον τῆς λεβεντογέννας Σαμαρίνας, οἱ ἀπανταχοῦ τῆς χώρας Σαμαριναῖοι, μὲ πρωτοβουλίαν τοῦ πάντοτε πρωτοπόρου εἰς πατριωτικὰς καὶ ἐθνικὰς ἐκδηλώσεις Συνδέσμου Σαμαριναίων Λαρίσης καὶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ἐτίμησαν διὰ τῆς ἀνεγέρσεως προτομῆς του, ἥτις καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν κεντρικὴν πλατείαν τῆς Σαμαρίνας, ἀποδοθέντος οὕτω φόρου τιμῆς πρὸς ἓνα ἥρωα, τὸ παράδειγμα τοῦ ὁποίου θὰ φωτίζει ἑσας εἰς ἐπερχόμενας γενεάς.

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Γιάννη Μπαλντούμη, ἔγιναν τὴν 16ην Αὐγούστου 1968 εἰς τὴν Σαμαρίνα, παρουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν ὡς καὶ ἀπάντων τῶν κατοίκων τῆς κομποπόλεως.

Ὁ κ. Κ. Περραιβὸς εἰς τὸν πρόλογόν του καὶ πρὶν εἰσελθεῖ εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ βιογραφικοῦ ἀφιερώματος εἰς τὸν ἀειμνηστον Γιάννη Μπαλντούμη, παρεμβάλλει σύντομον περιληπτικὸν βιογραφικὸν σημεῖωμα, γραφέν ὑπὸ παλαιοῦ συμπολεμιστοῦ του, ὅπου ἀναλύεται παραστατικῶς τὰ χρονικὰ, ὁ χαρακτήρας καὶ τὸ πατριωτικὸν πιστεύω τοῦ ἥρωος ἀπὸ τὰ ἐφηβικά του ἀκόμη χρόνια.

ΓΙΑ ΤΟΝ Ταγματάρχην Ἰωάννη Μπαλντούμη καὶ τὸν μαρτυρικό του θάνατον στὸν καιρὸ τῆς Κατοχῆς ἔχουν γραφῆ κατὰ καιροὺς πολλὰ σὲ ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Καὶ ὁ γράφων τίμησε τὴν μνήμη του μὲ ἓνα ἀφιέρωμα στὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» τῆς Λαρίσης πρὶν ἀπὸ χρόνια. Ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ὑπηρετήσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του καὶ νὰ συνδεθῇ μαζί του διὰ στενοτάτης φιλίας. Ἔτσι τοῦ δόθηκε ἡ ἐκκαιρία νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ τὸν ὑπέροχον ἄνθρωπον, τὸν φλογερὸ πατριώτη καὶ τὸν παράτολμον μαχητὴ. Γεννήθηκε στὴ Σαμαρίνα τὸ 1892 καὶ πῆρε αἰσθητὴ τῆς ζωῆς μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς μακρινῆς δουλείας. Λίκνισε καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι τὸ δνεῖρο τῆς ἐλευθερίας καὶ ὅταν ἀνδρώθηκε ἡ μοῖρα τοῦ ἐπεφύλαξε τὸ μεγάλο προνόμιον νὰ συμμετάσχῃ στὴν ἐθνικὴ ἐποποιία πὺ ἐπραγματοῦντο εἰς τὴν πολεμικὴν δράσιν τοῦ Μπαλντούμη στὴν Ἀλβανία. Θὰ μεταφέρω ἐδῶ τὸ χρονικὸ γιὰ τὰ ἀποτέλειμα τὴν εἰσαγωγὴν στὸ θέμα πὺ πρόκειται νὰ ἀναφερθῶ καὶ τὸ ὁποῖο ἀνάγεται σὲ μὴ ἀπόπειρα, πὺ ἔκαναν συμπολεμιστὲς τοῦ ἀλησμόνητου Ταγματάρχου νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ ἀποδράσῃ ὅταν τὸν συνέλαβαν οἱ Ἰταλοὶ καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὸν μεταφέρουν στὴν Ναύπακτο γιὰ νὰ τὸν δικάσουν. Ἀλλὰ ἂς δώσουμε τὸν λόγο στὸν «παλιὸν συμπολεμιστὴ» του:

ΑΦΑΝΕΙΣ ΗΡΩΕΣ

Χέρια ροζιασμένα, πόδια μισοντυμένα, ζωὴ μιζέρια. Αὐτὸ εἶναι τὸ ξεκίνημα τοῦ Γιάννη Μπαλντούμη.

Γόνος τῆς ὠρίας καὶ ἑακουστικῆς Σαμαρίνης, τοῦ ἡλιόλουστου καὶ λουλουδιασμένου αὐτοῦ μπαλκονιοῦ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας μὲ τὰ ἀπειρα χῶδια πὺ τῆς ἐδώρρησεν ἡ φύσις καὶ μὲ τὰ τόσα προτερήματα πὺ ἐπροικίσθησαν οἱ κάτοικοι τῆς, πρωτοπόροι, ἐνθουσιώδεις εἰς ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας καὶ μανιώδεις φίλοι πάσης προόδου, ἐξελίξεως καὶ κοινωνικῆς ἐκδηλώσεως ἔχει μίαν θαθεῖαν πίστιν γιὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκτάσασιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐζησε καὶ ἐγνώρισε τὴν σκληρὰ τῆς Τουρκίας μὲ τοὺς ἐθνικοὺς θρύλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Κάποτε ἐφθασε τὸ 1912, ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου.

Ὁ Γιάννης Μπαλντούμης περιμένει τὸν ἀγγελὸ Κυρίου νὰ τοῦ παραδῶσῃ τὸ σπαθὶ τοῦ Κων/νου Παλασκόγλου γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐποποιίαν του, ζῇ μὲ τὴν μακρόχρονη λαχτάρα τοῦ Γένους.

Θρήνοι, χρονικά, λαϊκοὶ θρύλοι, λαϊκοὶ χρησμοί, ὅλα καὶ πολλὰ ἄλλα σήμερα στήριζαν τὴν ἐλπίδα του.

«Λένε τὰ βιβλία μας πῶς θὰ λευθερωθούμε», ἐπανελάμβανε συχνὰ πρὸς τοὺς συνομηλίκους του.

Μὲ σταθερὰν πίστιν γιὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους καὶ μὲ ἱερὰν

ὁρμήν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν, νεαρὸς εὐρίσκειται εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ μαχομένου ἔθνους ἐκ τῶν πρώτων ὑποδούλων.

Καὶ ὁ «συμπολεμιστὴς» του συνεχίζει:

...Πηδᾷ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθ/γου καὶ λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ἐποποιίαν ἐκείνην τοῦ Μακεδονικοῦ μετώπου 1917 - 1918 ἀντιμέτωπος τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν Βουλγάρων. Πότε διμοιρίτης καὶ πότε διοικητὴς λόχου δρέπει δάφνας καὶ δόξαν πρώτος μεταξὺ πρώτων μὲ τὴν ὁρμητικότητα του καὶ τὴν αὐτοθυσίαν του.

Κατ' ἐπανάληψιν τοῦ ὑποβάλλονται προτάσεις δι' ἠθικὰς ἀμοιβὰς. Πρὸγματι ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ καὶ εἰς τὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ ἐν συνέχειᾳ μὲ τὴν ἀνεξάρτητον Ἑλληνικὴν μεραρχίαν ἀγωνίζεται εἰς τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὸ Ζεῖντη Γαζὴ ὡς λοχαγὸς διοικητὴς, λόχου, πάντοτε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν. Δὲν ὑπῆρχεν ἐπικίνδυνος ἀποστολῇ εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἔλαβε μέρος μὲ προθυμίαν καὶ αὐτοθυσίαν. Ἀγωνιστὴς εἰς τὸν σπινθῆρα, μὲ ἀγνὴν ψυχὴν καὶ νεανικὴν ἀντίληψιν, πάντοτε ριψοκινδύνευε. Παράσημα ἐκόσμου πολλὰ πλὺς τὰ στήθη του.

Ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς αἵματοβαμμένης ἐκείνης Ἀσιατικῆς γῆς μετὰ τῶν (Συν)ρχῶν Κων/νου καὶ Πιτοῖκα, κατέστρωσε τὴν τριάδα τῆς θαρραλέως ἐκείνης συμπτύξεως καὶ σωτηρίας τῆς μεραρχίας διὰ μέσου ἐχθρῶν καὶ ἐκτάκτων ἐμποδίων πρὸς τὴν θάλασσαν, ὡς ἄλλοι μύριοι τοῦ Ξενοφώντος.

Ὁ Γιάννης Μπαλντούμης μὲ τοὺς γενναίους ἀνδρας τοῦ πάντοτε εἰς τὴν μοῖραν ὀπισθοφυλακῆν. Καὶ εἶναι εἰς ὅλους τοὺς συναδέλφους γνωστὸν πόσον δυσχερὲς εἶναι τὸ ἔργον τῆς ὀπισθοφυλακῆς ὅταν ἀπαντᾷ ἐπιζητοῦν τὴν σωτηρίαν.

Τὰ χρόνια περνοῦν, ὁ Γιάννης Μπαλντούμης προσπαθεῖ νὰ πνίξῃ τὸν μεγάλον πόνον γιὰ τὴν μεγάλην ἐθνικὴν, σκληρὰν, τὴν ἀνείπωτην ἐκείνην καταστροφὴν τῆς πατρίδος μας καὶ γιὰ τὴν φοβερὴν κατασχύνην τῶν Ἑλληνικῶν ὀπλων.

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΩΡΑ

Καὶ ὅταν ὑποῦλος ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε νὰ ἐπιβουλεύθῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς καὶ ἀπρόσδοκῆς ἐπετέθη αἰφνιδίως καὶ νύκτωρ τὴν πρωΐαν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ὁ ἥρωϊκὸς ἐκεῖνος Μπαλντούμης εὐρέθη μὲ τὰ 48 χρόνια τοῦ εἰς τὰ ἔμπειρα τῆς Λογίας.

Πραγματικὸς γυῖος τὸν πολέμου, οὐδέποτε ἐγνώρισε τὸν φόβον. Γενναῖος εἰς τὴν ψυχὴν, λε-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 3ην σελ.

Ἱστορίες τοῦ χωριοῦ μας

Ἡ ΛΑΤΕΡΝΑ

Ὑπὸ Γ. ΠΑΠΑΠΡΙΛΗ
Διδασκάλου

Ὁ Γεράσιος προμηθεύεται τὰ ὑλικά γιὰ τὸ τσαγκάρικόν του ἀπὸ τὸ κατάστημα εἰδῶν βυρσοδεψίας τῆς παλαιᾶς Λαρίσης, τὸ ὁποῖον ἀνῆκε σὲ κάποιον Τσιόγκα. Ἡ προμήθεια γινόταν ἐπὶ πιστώσει.

Ἐνα Φθινόπωρον ὁ Γεράσιος κατέβηκε στὴ Λάρισα καὶ ἀμέσως πῆγε στὸν Τσιόγκα νὰ πληρώσῃ τὰ χρεῖα του. Ἀπὸ τὰ χρήματα πὺ ὤφειλε εἶχε μόνον τὰ μισὰ, γιὰ τὸ παρακάλεσε τὸν δανειστή του νὰ τὰ δεχθῇ καὶ τὸν διαβεβαίωσε ὅτι πολλὸ σύντομα θὰ τακτοποιούσε καὶ τὸν ὑπόλοιπον λογαριασμό. Ὁ Τσιόγκας ὅμως ἤθελε σώνει καὶ καλὰ ὅλα τὰ βερεσέδια καὶ παρὰ τίς παρακλήσεις τοῦ Γεράσιου νὰ δεχθῇ ἔστω καὶ τὰ μισὰ, ἐξακολουθοῦσε πεισματικά νὰ μὴ δέχεται τίποτα!

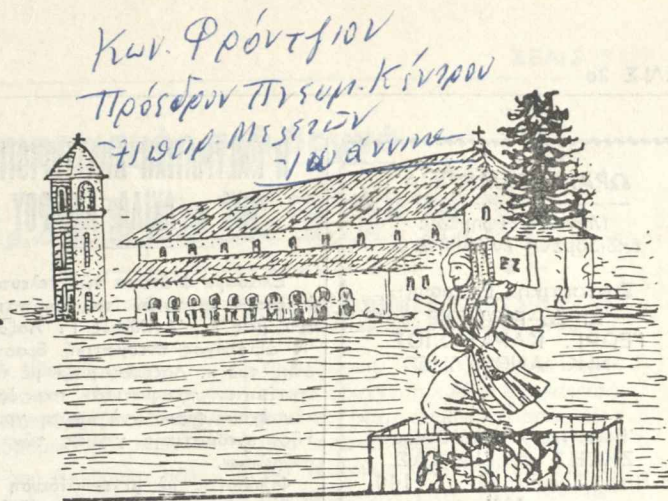
Ὁ Γεράσιος ἀγανάκτησε γιὰ τὴν σκληρὴ στάσι τοῦ Τσιόγκα καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ φεύγει γιὰ τὴν πιάτσα ὅπου βρισκόταν οἱ ἄμαξες τοῦ παλαιοῦ καλοῦ καιροῦ. Ἀγκαζάρεσε μιὰ ἄμαξα, φόρτωσε ἓνα βαρέλι κρασί, τὸν ἀπαράιτητο μεζέ, ποτήρια, πηρουνάνια καὶ τὸ σπουδαιότερον ἔβαλε στὴν ἄμαξα μιὰ λατέρνα μὲ τὸ λατερνιάρη της.

Ἀφοῦ ἐτοιμάσθηκαν ὅλα, ὁ Γεράσιος διέταξε τὸν ἄμαξά νὰ κατευθύνῃ τὴν ἄμαξα ὅπου αὐτὸς ἤθελε καὶ στὸ λατερνιάρη νὰ παίξῃ τὰ ὁμορφότερα σουξὲ τῆς ἐποχῆς!

Τὸ καμπανάκι τῆς ἄμαξας καὶ ἡ λατέρνα ξεσήκωναν τὸν τόπον ἀπ' ὅπου περνοῦσαν! Θέαμα ρομαντικώτατο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ Γεράσιος σὰν μαχαρᾶγιᾶς χαιρετοῦσε τὰ πλήθη εὐλογώντας τα μὲ μιὰ κανάτα κρασί, κερνώντας γινωστοὺς καὶ φίλους. Ὅταν τὸ ἄρμα τῆς εὐτυχίας ἐφτάσε ἀντίκρου στὸ μαγαζὶ τοῦ Τσιόγκα, ὁ Γεράσιος διέταξε τὸν ἄμαξά νὰ σταματήσῃ καὶ στὴ λατέρνα νὰ παίξῃ ὅσο πὺ γλυκὰ μπορούσε, μὰς καὶ συγκινηθὴ ὁ κακόψυχος ἔμπορος. Ἀντικάλησαν τὰ σαρᾶγια καὶ τὰ σκοκῶν τῆς γειτονίας τὰ εἰς ὕγιαν, τὰ ἐβίβα καὶ τὰ τσουγκρίζματα τῶν κρασοπότηρων ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο! Ὅλοι δῆρκαν νὰ δοῦν τί συμβαίνει καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ Τσιόγκας.

Ὁ Γεράσιος κρατώντας ψηλά τὴν κρασοκανάτα λέγει στὸν ἐμβρόχτην δερματέμπορο: «Τσιόγκα, πάρα (τὰ λεφτά), αὐτὰ ἔμειναν, τᾶφαγε ἡ λατέρνα». Ὁ Τσιόγκας ὅμως ἀνένδοτος ἀλλὰ καὶ ὁ Γεράσιος δὲν τόβαλε κάτω. Πᾶμε παιδιά, τὸ δρομολόγιό τὸ ξέρετε καὶ πάνω στὸ ἴδιο μοτίβο ἡ λατέρνα συνέχισε τὸ παίξιμό της, σκορπώντας τὸ κέρι καὶ τὴ χαρὰ στὴν παλαιὰ Λάρισα.

Ὁ Τσιόγκας τὸ φουσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε. Τέτοιο ρεζιλίκι δὲν ξαναεἶδαν τὰ μάτια του! Σκληρὸς κι αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ Γεράσιος τὸν φόρεσε φέσι ὡς τ' αὐτῶν! Κάθε μιὰ ὥρα μπροστὰ στὸ μαγαζὶ τοῦ Τσιόγκα, γινόταν ἐπίσημη κρασοκατάνυξις καὶ ὁ Γεράσιος πάνω ἀπ' τὸ βαρέλι καλοῦσε τὸν Τσιόγκα νὰ συμμοσφωθῇ ὅπως ἀκριβῶς ὁ χότζας τοὺς πιστοὺς του πάνω ἀπ' τὸ τζαμί. «Πάρα Τσιόγκα, αὐτὰ

ΩΡΑΙΑ ΣΑΜΑΡΙΝΑ

Μηνιαία έφημερίς
εκδομένη εν Αθήναις.Συντακτική Έπιτροπή:
Ζ. Δ. ΓΙΩΤΣΑΣ
ΓΕΩΡΓ. ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ
ΝΙΚ. ΑΝΘΟΥΛΗΣΕκδότης - Υπεύθυνος
ΖΗΣΗΣ Δ. ΓΙΩΤΣΑΣ
Βασ. Σοφίας 71 - Τ. 140Προϊστάμενος Τυπογραφείου
ΑΠΟΣΤ. ΧΡΥΣΟΧΟΥ
Γερνίου 7 - Αθήναι
Τηλ. 536.471.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Έσωτερικού δρχ. 100
Έξωτερικού δολ. 10Έμβλημα, έπιστολαι κλπ.,
πρός τόν Πρόεδρον του Συν-
δέσμου Σαμαρινών 'Αθηνών
κ. Ζήνων Δ. Γιώτσα, Ίωάννου
Γενναίου 6, Τ. 140
Τηλ. 725.322 - ΑΘΗΝΑΙέμειναν, σου είπα θα τ'α φά όλα
η λατέρνα.«Ο έμπορος όλο και σταυροκο-
πώταν γιά τόν πάθημα του και όλο
ψιθύριζε, πώς μου σ' έχω στα-
νει... άλλα ποιά τών λογάριε...
Κάποτε ήθελε από λογική μου και
λέγει μέσα του: «Τί θα κερδίσω
άν έπιμείνω στο λόγο μου; Θα τ'α
φά η λατέρνα! Και χωρίς χρονο-
τριβή φωνάζει τόν Γεράσι: «Φέ-
ρα όσα και νάναι». Ο Γεράσιος
περήσανα τού τ'α μετρά και τόν
συμβούλευε άλλη φορά νά κάθεται
φρόνιμα.Με θρημαθευτική νίκη τού Γε-
ράσι έληξε η μάχη και η άμαζε μέ
τη λατέρνα πήραν την άγουσα γιά
την έδρα τους.ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥΗ Διοίκηση τού Έξωραϊστικού
Συλλόγου Μετσόβου συγχάριε θερ-
μάτα τούς κάτωθι λαμπρούς νέους
τού Μετσόβου πού πέτυχαν στις ει-
σαγωγικές εξέτασεις τών 'Ανωτέρων
και 'Ανωτάτων Πανεπιστημιακών
Σχολών:Αλέξ. Γ. Κακριμάνη Ε.Μ.Π.
Δημ. Α. Γουδέεων Ιατρική
Β. Δ. Μπάων Φυσικομαθηματική
Β. Θ. Μαυρογιώργου Αν. Εμπορ.
Αθ. Μ. Μπαρουτσαν Αν. Εμπορ.
Κ.Δ. Ζήνων ΑΣΤΕΤΕΜ - ΣΕΑΕΤΕ
Αντων Γ. Ζαχαριάδ Πάντιος
Αλκιμ Α. 'Αλεξανδρή Νομική
Παναγιώτ Κ. Ναζήρη Φιλοσοφική
Αθανάσι Γ. Γκίκια Νοσηταγών
Έλενη Ι. Γιολδάση Ανωτ. Σχολ.
Οίκ. Οίκον. Χανίων.
(Έκ τού Συλλόγου)Έπιτυχόντες εις τ'α
Ανώτερα & Ανώτατα
Έκτα ή ΙδρύματαΗ δ. Αθηνά Σπ. Τσαριμπίου
(έκ μητρος τού μένου Παναπού-
λιου) εισήχθη εις την Νομικήν
Σχολήν Θεσσαλονίκης.
— Η δ. Ελένη Διον. Καρανί-
κα εισήχθη εις την Ανωτάτην
Έμπορικήν Σχολήν Αθηνών.
— Ο κ. Γεώργιος Δημ. Κακα-
ροντάς εισήχθη εις τού Φυσιο-
γνωστικόν Τμήμα Αθηνών.
— Ο κ. Ίωάννης Δημ. Κακα-
ροντάς εισήχθη εις Α.Σ.Ο.Ε.Ε.
Αθηνών.— Η δ. Τριανταφυλλιά Δημ.
Μανδραβέλη (θυγάτηρ τού ιερέως
τού χωρίου Καλού Άγρού Δρό-
μας), εισήχθη, ως άριστοχώρα,
εις την Παιδαγωγικήν Ακαδημίαν
Λαρίσης.ΝΙΚ. ΑΝΤΩΝ. ΣΙΑΦΑΡΙΚΑΣ. Έκ-
λεκτός τυροκομικά προϊόντα. Σατο-
βριάνου 20, ΑΘΗΝΑΙ.ΔΗΜ. Ν. ΜΗΤΣΙΟΜΠΟΥΝΑΣ, Ία-
τρός Παθολόγος. Δεχεται κατ' έ-
καστην 5—8 μ.μ., όδός Αλεξάνδρου
Σούτσου 3. Τηλ. 619.146, ΑΘΗΝΑΙ.ΚΩΝ. Μ. ΑΓΟΡΟΓΙΑΝΝΗΣ, Όδον-
τίατρος, Βασ. Σοφίας 13. Τηλέφ.
226.833, ΛΑΡΙΣΑ.Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ
ΤΟΥ κ. ΑΧΙΛΛ. ΛΑΖΑΡΟΥ«Ελάδομε άνάπτυτα τών τελευταίων
έκλεκτων έργασιών τού συμπατριώ-
του μας κ. Αχιλλέως Γ. Λαζάρου.
Η αξιόλογος πνευματική δραστηρι-
ότης τού κ. Λαζάρου μαζί με καί έ-
νεκτίμητα πνευματικά του έφάρτα
τών έχουν φέρει στη πρώτη γραμμή
της πνευματικής γενιάς τών νέων
αδελφών.Φιλόλογος με μετεκπαίδευση στο
Διδασκαλείο Μέσης Εκπαίδευσης
και στο Μεταπτυχιακό Τμήμα Ιστο-
ρίας και Φιλολογίας λαών Χερσονή-
σου τού Αττικού, με ΰπνοφροια τού
Ι.Κ.Υ. ειδικεύθηκε στη Βυζαντινή
Γλωσσολογία στη Sorbonne. Σήμερα
είναι chargé de cours α la Sorbonne,
είναι μέλος της Γενικής Γραμματείας
της Ιστορικής και Λαογραφικής Έταιρίας τών Θε-
σαλών, Διευθυντής τού Δελτίου «Θε-
σαλικά Χρονικά», μέλος τού Πειρα-
ματικού Σχολείου τού Πανεπιστημίου
Αθηνών στο όποιο ανήκει όργανο-
νικός.Τά άνάπτυτα τά όποια έλάδομε ά-
ναφέρονται τό ένα εις τό πλέον επί-
μαχο θέμα της άπορριψίματος τών μο-
ρφολογίας της ελληνικής γλώσσας διά
της Ιστορίας τού όρου Βασιλική.Ανάπτυτο από τό τόσο ενδιαφέρον
περιοδικό «Περσείας» τού όποίου
είναι συνεργάτης ο κ. Λαζάρου, ό-
μιλεί διά την Ιστορία τού τοπωνυ-
μίου Βαρόσι, πού είναι τό παλαιό-
τερο όνομα της σημερινής οικίας της
της Έκαστονος Αμπελόκηποι. Έν-
διαφέρον τό θέμα της εργασίας, δι-
οτι γιά την έτυμολογία της και την
ένοιας της, έχουν προταθεί ποικίλες
γνώμες.Ο πόλεμος τού '97 από τό
χρονόγραφο ήμερολόγιό τού έβελοντού
Π. Α. Βλατών, τού όποίου τόν έγω-
ν ο είχε πριν από χρόνια μαθητή ο
κ. Λαζάρου στην Ίνστιτούτο Πρώτου
Σχολή τού Πειραιώς. Στο σημειω-
ματίριο με χρονολογική σειρά κα-
ταγράφηε τό σχετικά με τη μυθολό-
γία τού, τόν Ιπποκρίτη τού και τή
παλαιότητα τού και τή σύγκριση
του και τή σύγκριση τή πολεμική
άμείνων και τήν άπληξία πού είχε
ο πόλεμος στην Ελλάδα.

Συχαρητήρια

Τόν άγαπητόν μας άνεμόν Μά-
κην Γεωργ. Μακρίνη, έκ Τρικλίων,
πού έπέτυχεν εις τας εισαγωγι-
κάς εξέτασεις Π.Ο.Ε., συγχάριμε
και ευχόμεστε καλή πρόοδο.Οίκον. Ίωάν. Αν. Πούρικα
ΛάρισαΕις τούς τελευταίους τούς γά-
μους των δ. Δέσποινα Δημ. Πα-
σιού, έκ Τρικλίων και τού κ. Γε-
ωργίου Σουφρή, έκ Λαρίσης, ευ-
χοχαίριον διον ευτυχισμένον.Κων. Κούτας
Ράπτης — ΑθήναιΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΕις τόν λαβόντα τό πτυχίον της
Νομικής Αθηνών εξέδωδελον μας
Αντόριον Κων. Τρουβάτσον, έκ
Τιρνόβου, συγχάριμε και ευχό-
μαστε καλήν σπουδασίαν.Οίκον. Δημ. Γιάκα
ΈλασσώνΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΧΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΟΝ ΛΕΩΝΙΔΑ ΧΑΤΖΗΜΠΥΡΟ

Υπό Άναστασίου Εϋθυμίου

Παισιγνωστος είναι ο ήρωικός Σα-
μαρινιώτης καπετάν Λεωνίδας και
δέν χρειάζεται νά ασχοληθούμε έδω
με τή δράσι του. Απ'όλους δημοσίους
με τραγουδιά του Ν. Καραμήτρου
με τή ζωή τού τού μόν Καραμήτρου
υπαγόρευσι τού Ν. Καραμήτρου
Τουρκολόγος Αλχίο Όσμαν Μανό-
κο από την Γκιλνιαν τού Λεσκοδικίου
πού πέθανε πρότερον σέ ηλικία 95
— 100 έτών.

Κόνιτα 18.10.74.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ

Τό μάσταν τ'α γίνικη τούτη την έ-
(δωμάτιο)
Τό Δημητράκη βάρασαν πλάι στη
(Δημιτράκη)Πήγε νά πάρη τ'α βιοκά, νά πόν σ'α
(Λεωνίδα)Πικρό καϊτέρη τόκαον ντυνούμ'δες
(κι) Άρβανίτες.Τρεις ντουφεκιές τού ρίζαν, τόν πή-
(ραν σ'α κεφάλι).Τό παραπάνω τραγουδι τού Κου-
γράμης κατ' υπόπνοησι τού Φω-
κιάτη Νίκου Καραμήτρου. Ο άνα-
φερόμενος Δημητράκης Φωβέλας
Σαμαρινιώτης ήταν ψυχολόγος και
πρωτοπόληγκος τού περιφημού καπε-
τάν Λεωνίδα Χατζήμπυρου 1878—
1880.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΑΡΒΑΝΙΤΙΚΟ

ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΛΕΩΝΙΔΑ

Μάλιέ τέ Βαδούσας μέ γκεζίδς με
(ράς),
καπετάν Λεωνίδα πρίτε Μετράσι.Τέ ντινίε με μούσκον με γκεζίδς με
(καλά),
καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τεκαπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Τέ κίντ τά λίρα σ'αλιούμαν γιάμ,
καπετάν Λεωνίδα πρίτε Μετράσι.Ντάλιε δ Σαμαρινιό τ'α νιότς Με-
(φταρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).Καπετάν Λεωνίδα σέ γιάμ πέρ τε
(ντόρ).

Κοζανίτικα

Οι περιπέτειες τού Διόδη

ΤΑ ΜΟΥΖΑΒΙΡΛΙΚΙΑ

Τί κι πώς καρτιρούσα τού γράμ-
μα σ' όπ' ήρρα όμηναι! Κι αντί
να ιδώ κάνα χαίριλ'ήκου γιά καλή
λειτουργία τ'ς Τίτιους άπου ήταν
όπου μαβαίνου άπ' τούν κόσμο,
άγκαστρομμέν' τού λόγου σας μί
βάντι μουζαβιρλικά γιά τού φίλου
μας κι τούν καλλίτερο τούν Κου-
ζανιότ' τούν Τσούλια!Νά οι πώ τ'ν ήλθεια Μπατζόλα
μ' κοκαυράν'ήν πούλι κι οι πα-
ρακάλι νά πάρ'τι τού λόγου σας
ουσίαισι!Μουρεί γάνι — δέ λέου — κα-
μυρτζή μ'α γιά τ' ήμένα σ'αδ'ήν
— τ'α μ'α κ'α — ού όθς άνα δέν
τού πα — σ'αν πατέρης κι σ'αν
τρανυτίαν άπ' τούν όθς άνα δέν
Μπαλνιούλ και δέν τόν ή-
θαύμασε. Τό όραλόγιο οι συμ-
πολεμιστά τού Αζιωματικού και
Στρατιώτη!Ύποπτοι οι καμυρτζή: «Απ' τ'α
γράφ' πότι-πότι στην Ίφιμυρία
άπου κάνα μασάι! — γιά σ'αδ'ήν
δ'ις τ'α τού λέου νά λήξουσι! Σ'α
δελ'!Αδούτρου ούτι γιά σ'ακάδια νά
μ' ή γράμ' τ'εία ούμυρία γιά τ'
όπου Εέρ'ς γινιγιάζουσι μ'α
κ'α τ'εία!Ίχιρζιν νά σ' έχου νά τούν
Ίγλην τούν Τσούλια π'ακαυμρέβ'
τ'ς δ'αλλ'ου! Όσις φουρέβ' β'ρι-
θουμ' μ'α Σισατ'ήν μ'α λέει τ'ν
Ιστορία μ' άρραβουσιόκιν ένας
θ'ός μ'α μ'α Σισατ'ήν κι
θ'ελ' τόν νά π'ασι' σ'α π'ιθ'κά τ'
ένα Ευνυνοτ'ή πού ήταν ισότι τ'ς
«μόδας» νά π'ασι'!Μόλις ήσαν χαμυρά' οι Σισα-
τ'νοι μαζάδ'ήσαν σ'αδ'ήν
χέλιου, Εζέταζαν τ'ν «όρα», ν'
άφ'ήσαν κι έβγαζαν τ'ν άπό-
σας σ'αδ'ήν Τσουκαλάς (έτο' μ'α
λέν ήμας) κατάσκουσι και π'ασι'
νά τούν σ'αδ'ήν! Τού ήσαν
λοπόν σ'ήν Πλάτα κι τ'αβ'αλα
τά λικάτα μ'α τ'ς μ'ασι'!Αμ οι Βιλιόνοι άνα δελ' τ'αν
νά π'ασι' τούν Ίντζεκα και δ'ελ'
καν μ'α λουρζή και π'ασι' και μ'
τρανιρίαι!Αφ'κι τ'ς Καστοριανόι, τ'ς
Σιλιστοί, τ'ς Σιριβόι, τ'ς
Μηλαστοί, άπου είνι όπου λέ-
ει, όλα μ'α σ'α Τρίγυνοι τ'ς
Χαζόμαρας μ'α κέντρου β'β'ια τ'
β'ή μ'α ν' Κόζιν ν' Προμυετ'ή
σ'ς Σιουρβαμάρας!Γιά τούν π'ασι' όλο κι-κ'α' θ'α
β'α νά γιάσουσι!Γιά τούν αδούτρου μ'α τού Μα-
κούλ' άπ' μ'α γράμ' ότι άπό τ'ν
πούλιε παρδ'ις καρφί δέν μ'α
τίλ'! Ίγν' σ' έίπα κι αδούτρου,
τουν Εγγράφα άπου σ'ελ, Εέρ'ς
πού πότι κι γιάτ'!Όσα δουλλάρια κι νά φ'ασι'
θ'α τ'α φ'ή μ'α κι ή δ'αλλ' γιάτ'
όπου τούν Εγγράμ' άπό μ'αδ' ή-
ταν... ριέβ'ουσι!Δέν Εγγράμ, πού θ'α σ'α β'α
τ'ν γράμ' μ'α (γιάτ' μ'α γράμ' θ'
φ'αδ' άπου ν' Κόζιν) άπό όπ'
κι νά σ'α β'α, καλά ν'ασι'!Μιτρά κι' γιά τ'ς μέρες, ός
πού νά λαλήν τ' γκούγκουρα τ'
ν'ή νά κάμου σ'απ'ν νά ροχάτ'
ψουν!

Π. ΤΕΝΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ Η ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝΤήν 30ήν Νοεμβρίου έ.έ., ήμεραν
Σάββατον και ώραν 9ην μ.μ. έγένετο
η Συνεστίασις τών μέλων και φίλων
τού Συνδέσμου Σαμαρινών 'Αθηνών
εις την κοσμητήν Τεβέρη (Μι-
λάν), η όποια εστερέθη υπό εβ-
χίας παραταχέντας μέχρι και της 1ης
μεταμεσονύκτιου ώρας.Κατά την διάρκεια της συγκεν-
τρώσεως αυτής εχορηγήθη τού τραγουδι
«Παιδιά της Σαμαρινίας» και πολ-
λές συντροφίες, ύστερα από τό σχε-
τικό κέρ, πέρας ή άρα τού μέ
διόγραφ τραγουδία της προτιμώμενής
των.Εις την συγκέντρωσιν προσήλθον:
Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο
Γεν. Γραμματέας τού Συνδέσμου Σα-
μαρινών 'Αθηνών κ.κ. Ζ. Γιώτσας,
Μ.Χ. Ποντίκας και Α. Παύκας με-
τά τών συνώνων των, ο Τζορτζας
κ. Νικ. 'Ανθολής και ο κ. Κων. Κού-
τας, μέλος τού Δ.Σ. τού Συνδέσμου
μετά της συζήτησης των.Επίσης παρευρέθησαν: ο 'Αντει-
σαγγελέως τού Αρείου Πάγου 'Αθαν.
Γκαζέτας μετά της συζήτησης των, ο
κ. και η κ. Γεωργ. Καρατάσιον, ο κ.
και η κ

Ιστορικά σημειώματα

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΩΝ

Υπό του κ. ΔΗΜ. ΤΡ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ
Μετσοβίτου

Οι Κουτσοβλάχοι πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας λόγω τῆς διαμονῆς των εἰς ὄρεινὰς περιοχὰς καὶ λόγω συνθηκῶν ζωῆς διεμόρφωσαν ἐνωρὶς δύο ἀλληλοσυμπληρωμένους οἰκομικὰς τάξεις, τὴν τὼν κτηνοτρόφων καὶ τὼν μικροαστῶν.

Ἡ κτηνοτροφία ἀνεπτύχθη σοβαρῶς, ἡ δὲ κατεργασία τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἐδημιούργησε νέα ἐπαγγέλματα, ὡς τῆς γαλακτοκομίας, τῆς ἐπεξεργασίας μαλλίων διὰ τὴν παραγωγὴν χονδρῶν μαλλίων ὑφασμάτων, κλινοσκεπασμάτων κλπ.

Τὰ παραγόμενα αὐτὰ προϊόντα ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν εἰς τὸ ἐμπόριον, νὰ μεταφερθοῦν, καὶ οὕτω ἐδημιουργήθησαν τὰ πρῶτα καραβάνια μετὰ τὸν καραβανσάριον (ἀγωγιάτες).

Εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς, ὅπου διέμενον, δὲν ἔρχοντο εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ τοὺς κατακτητὰς Τούρκους καὶ ἐπειδὴ δὲν κατεῖχον πλοῦσιαν γῆν πρὸς οἰκιστοὺς διὰ διαπραγῆς, καὶ ἐπειδὴ συνάμα τὰ ποίμνια δὲν προσφερόντο δι' εὐκόλῳν ἀρπαγῆς, διότι ἦτο δύσκολος ἡ ἀπόκριψις καὶ ἡ διατήρησις ζωντανῆς λείας, παρέμειναν σχεδὸν ἀνεμόχλητοι. Ἀλλὰ καὶ ἄλλος σοβαρώτατος λόγος ὑφίστατο, πού τοὺς ἐπροστάτευσεν ἀπὸ κακομεταχειρίσεως καὶ διαπραγῆς καὶ αὐτὸς ἦτο ὅτι ἦσαν ὀπλισμένοι καὶ κατεῖχον ὅλας σχεδὸν τὰς ὄρεινὰς διαβάσεις, ἀπαραιτήτους εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς κατακτητὰς, καὶ οὕτω οὗτοι προσεπάθουν νὰ δείχνουν διάφορον μεταχείρισιν παραχωροῦντας εἰς τοὺς ὀρεσιβίους καὶ πολεμιστὰς τοὺς ὀρεσιμένους προνόμια.

Τὰ προνόμια αὐτὰ οἱ Κουτσοβλάχοι ἐπέτυχον νὰ τὰ πολλαπλασιάσουν ἐπὶ Τουρκοκρατίας, τεθέντες ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βασιλομήτορος (Βαλντέ Σουλτάνας), πληρώνοντες δὲ μικρὸν φόρον εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἀπελάμβανον σχετικῆς ἀνεξαρτησίας.

Οὕτω διὰ τῶν εὐεργετημάτων αὐτῶν ἐπέτυχον τὴν ἀνῆσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν ἀνοδὸν τῆς μικροαστικῆς τάξεως εἰς πλήρη ἀστικήν.

Αἱ δύο τάξεις τῶν κτηνοτρόφων καὶ ἀστῶν διὰ τῆς ἐργατικότητός των, τῆς τιμιότητός των, τῆς εὐφύας των καὶ τῆς ρωμαλεότητός των, ὡς λέγει ὁ Γούδας, ἐπέτυχον τὴν ἀνῆσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν γενικὴν πρὸδον καὶ εὐμερίαν των.

Ἀνδρωθέντες οἰκονομικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ ἔχοντες βαθεῖα ἠθικὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ συνείδησιν, ἐπέτυχον νὰ κρατήσουν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν των εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ ἀντιδράσουν σθεναρῶς κατὰ τῆς ἀποσχιστικῆς τῶν ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τῆς ὑποκινουμένης ὑπὸ τῶν Σλάβων διὰ τῶν Βουλγάρων. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἐστοίχισεν εἰς πολλὰς εὐμεροῦσας πόλεις τὸν ἀφανισμόν των, ὡς εἰς τὸ Κρούσοβον, τὴν Κλεισούραν, τὴν Νέβεσκαν, τὴν Μοζόπολιν κλπ.

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐπεκταθέντος ἐμπορίου των διὰ τῶν καραβανίων ἱδρύσαν πρακτορεῖα, κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς πλησιόχωρα τῆς γενετικῆς των μέρης, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ εἰς σημερινὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Γύρω ἀπὸ τὰ πρακτορεῖα αὐτὰ ἐδημιουργήθησαν πυρῆνες παροικισμῶν κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ἀργότερον αὐτῆς ἐνέκοντο διὰ τῆς προσελύσεως καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπαγγελματιῶν, αἵτινες μὴ ἔχοντες πλήρη ἀσφαλίαν εἰς τὰς πατρίδας των καὶ διὰ νὰ ἀπολαύσουν καὶ μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν, ἀνέζητον καλυτέραν τύχην ἐκτὸς τῶν συνόρων τῆς Τουρκικῆς Αυτοκρατορίας.

Αἱ χώραι πρὸς τὰς ὁποίας κατ'

ἀρχὰς ἐστράφησαν ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος, ἰδίᾳ οἱ Κουτσοβλάχοι τῆς Β.Δ. Μακεδονίας, Μοσχόπολεως, Κλεισούρας, Σίπικας, Γράμμοστας, Λινοτοπίου κλπ., ἦσαν αἱ τῆς Οὐγγαρίας καὶ Αὐστρίας, αἵτινες ἦσαν καὶ πλησιέστεραι.

Αἱ Κουτσοβλαχικαὶ κοινότητες τῆς Πίνδου, Συρράκου, Μετσόβου, Καραγεωργίου, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Τεργέστην, Βενετίαν (ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ παροικία ἠρίθημ τὸ 1840 12.000 ἄτομα, ἐξ ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν Βλάχοι), Βλαχίαν, Μολδαβίαν, Ρωσσίαν, μὴ ἀγνοήσαντες καὶ τὰς ἄλλας ἀγορὰς τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ὁ Λαμπρίδης λέγει ὅτι κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ὑπῆρχον πολλοὶ Ζαγορίσιοι (οἱ ὅποιοι τότε ἦσαν τὸ πλεῖστον Βλαχόφωνοι) ἐγκατεστημένοι εἰς τὰς ἀνωτέρω χώρας, τὸ ἴδιο ἀσφαλῶς συνέβαινε καὶ μετὰ τὰ τέκνα τῶν ἄλλων κοινοτήτων.

Ἐκ τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων πλοῦτος πολλὸς ἤρχισεν νὰ ἐισέρχεται εἰς τὰς πατρίδας τῶν ξενητεμένων παιδιῶν, πού διετίθεντο διὰ τὰς οἰκογενεῖας των, διὰ τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν τῆς κοινωνίας διὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ συντηρήσεως σχολείων, διὰ τῆς ἐκδόσεως βιβλίων καὶ διὰ τῆς δωρεᾶν διανομῆς αὐτῶν εἰς τοὺς μαθητὰς, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων εὐαγῶν ἰδρυμάτων κλπ.

Οἱ ξενητεμένοι οὗτοι κατ' ἀρχὰς ἤσκηον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γυρολόγου, τοῦ μικροεμπόρου, τῶν τοπικῶν τῆς πατρίδος τους προΐοντων, εὐφρεῖς δὲ καὶ ἐργατικοὶ καθὼς ἦσαν, ἐξελίσσοντο εἰς μεγαλεμπόρους, εἰς τραπεζίτας, μετὰ σπουδαίαν κοινωνικὴν θέσιν, ὡς ὁ Σίνας εἰς τὴν Βιέννην, ὁ Τσιτσάκης εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἄλλοι. Αὐξάνομενοι εἰς ἀριθμὸν ἱδρουν παροικίας καὶ κοινότητας, αἵτινες οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς προοδεύουσαι ἐκτίθον καὶ συνετήρουν σχολεῖα, ἐκκλησίας, ὅπου ὑπηρετοῦν μορφωμένοι κληρικοὶ καὶ διδάσκαλοι.

Μορφωμένοι λόγω οἰκονομικῆς ἀνάδοι καὶ διακρινόμενοι διὰ τὴν εὐφύαν καὶ τὸ ἦθος των, ἀνῆργοντο κοινωνικῶς καὶ ἔφθανον νὰ ἀποκοτῶν τίλους εὐγενείας καὶ νὰ τοὺς τιμοῦν διὰ τῆς εὐνοίας καὶ φιλίας κυβερνήται καὶ βασιλεῖς, ὡς συνέβη μετὰ τὸν Σίναν, Τσιτσάκον, Μπάγκαν, Ἀβέρωφ, Ζωγράφον.

Ὁ ἱστορικὸς Σπ. Λάμπρου λέγει ὅτι ἀπὸ τὸ 1607 ὑπῆρχεν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν πυρὴν Κουτσοβλάχων. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος ἡ μετανάστευσις ἠδύνησεν πρὸς Βουδαπέστην - Βιέννην καὶ αἱ ἐκεῖ κοινότητες ἐνισχύθησαν σοβαρῶς καὶ ἀπέβησαν κέντρα πλουτισμοῦ καὶ φυτώριον παιδείας, ὅπου ἐθερμαίνετο ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐπιθυμία.

Εἰς τὴν Βιέννην ἐνεφανίσθη τὸ 1797 ὁ Ρήγας ὁ Φεραῖος (ὅστις ἐκ μητρὸς ἦτο Βλάχος), ὁ φλογερὸς κήρυξ τῆς ἐλευθερίας, τοῦ ὁποίου τὸ κήρυγμα ἐνεστρενίσθησαν οἱ ἐκεῖ πατριῶται ἐμποροὶ τῆς ἐκεῖ κοινότητος καθὼς καὶ ἡ σπουδαίοντα νεότης τῆς Ἡπείρου, Θεσσαλίας, Μακεδονίας.

Οἱ Μοσχοπολίται μετέσχον σοβαρῶς εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς ἁγίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὸ 1690 ἐν Βουδαπέστῃ. Εὐρύσσονται δὲ ἐν Βουδαπέστῃ καὶ ἐπιτύμβιοι λίθοι Μοσχοπολιτῶν.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς Σερβικὰς καὶ ἰδίᾳ τὰς παραδοναβίας πόλεις δὲν ἦτο μικρότερον ἡ διεισδυσις τῶν Κουτσοβλάχων, ἐξαίρεσιν μόνον ἀπετέλει ἡ Βουλγαρία, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἐγκαταστάσεις Κουτσοβλάχων δὲν ὑπῆρξαν σοβαραί, λόγω τῆς ἀντιπαθείας πρὸς τοὺς Βουλγάρους, ὡς ἐχθροὺς τῆς φυ-

λῆς μας καὶ λόγω τῆς πτωχείας τῆς χώρας.

Εἰδικῶς διὰ τὰς ἐν Σερβίᾳ Κουτσοβλαχικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ κοινότητας, ὁ Σέρβος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Δ. Πόποβιτς, ὁμολογεῖ ὅτι «ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος αἱ ἀγοραὶ τῆς Σερβίας κατεκλύοντο ἀπὸ ἐμπόρους Κουτσοβλάχους, οἱ ὅποιοι ἂν καὶ εὐαριθμοὶ ἐξῆσκον σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ τόπου».

Τὸ 1770 αἱ Κουτσοβλαχικαὶ οἰκογενεῖαι εἰς Σερβίαν ἐφθασαν τὰς 1500 καὶ ἀπέτελεσαν αὐτὰ μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὸν Πόποβιτς, ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ πνευματικῆς ἀπόψεως τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ τόπου, ἦσαν δὲ διὰ τὸ ἐμπόριόν μας, λέγει ὁ Πόποβιτς, «ὅ,τι τὸ ἄλλας εἰς τὸ ψωμί».

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος εἰς τὸ Βελιγράδι εἶχαν ἀνδρωθῇ τόσον εἰς τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον, ὥστε ἐκυριάρχουν εἰς αὐτό. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἱδρυσιν τοῦ Σερβικοῦ κράτους ἐπαίξαν σημερινὰ ρόλον ἀκόμη καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς χώρας.

Εἰς τὰς παραδοναβίας χώρας ἡ κατάστασις παρουσιάζεται ἄνωγς εὐνοικὴ διὰ τοὺς Κουτσοβλάχους. Αἱ χώραι ἦσαν πλούσιαι, ἠγεμόνευον Ἑλλήνες, ἡ γλῶσσα τῆς ἀστικῆς τάξεως καὶ τοῦ ἐμπορίου ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ, συνάμα δὲ ἦτο εὐκόλος ἡ συνεννόησις μετὰ τοῦ λαοῦ, διότι ἡ Κουτσοβλαχικὴ γλῶσσα λόγω τῆς λατινογενεῖς τῆς μορφῆς ὁμοίει ἀρκετὰ μετὰ τὴν Ρουμανικὴν, καὶ οὕτω χρησιμοποιούντες καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Κουτσοβλαχικὴν ἐπέτυγχον καλυτέρον εἰς τὰς ἐργασίας των.

Εἰς τὴν Ρουμανίαν εἰδικῶς οἱ Κουτσοβλάχοι δὲν διεχωρίζοντο τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, οὐδὲ ἱδρουν ἐξωριστὰς κοινότητας, ὡς συνέβαινε εἰς ἄλλα μέρη. Τὸ σπουδαϊότερον δὲ ὅλον εἶναι τὸ ὅτι, ἂν καὶ ἡ γλῶσσα των συγγένειεν μετὰ τὴν Ρουμανικὴν καὶ ἡ χώρα ἦτο πλουσιωτάτη, οὐδόλως ἀφομοώθησαν ἀπὸ τοὺς Ρουμάνους, ἀλλὰ παρέμειναν Ἑλλήνες κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ αἰσθήματα, ὡς καὶ οἱ εἰς τὰς ἰδιαιτέρας πατρίδας των κατὰ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος Κουτσοβλάχοι, οἵτινες ἀντέστησαν κατὰ τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας, ἥτις διέθετεν ὑπέρρογκα χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἐπιτυχὴ λειτουργίαν Ρουμανικῶν σχολείων διὰ τῆς προσελύσεως μαθητῶν, ἰδίᾳ τῶν πτωχοτέρων τάξεων.

Ὁ διακεκριμένος πολιτικὸς τῆς Ρουμανίας Τάκε Ἰονέσκου, λέγει ὅτι ἡ ἀστικὴ τάξις τῆς Ρουμανίας ἐδέχθη περισσότερον τὴν ἐπίδρασιν τῶν Κουτσοβλάχων παρὰ τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Κουτσοβλάχοι ὁμιλοῦντες κάλλιστα τὴν Ἑλληνικὴν δὲν διεχωρίζοντο τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τῶν ποίων ἄλλωστε οὐδεμία διαφορὰ τοῖς ἐχώριζεν ἐκτὸς τῆς γλώσσας, τῆς ὁποίας αἱ περισσότεραι τῶν λέξεων ἦσαν Ἑλληνικαί.

Ἀς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς Τουρκικῆς Αυτοκρατίας μετακινήσεις τῶν Κουτσοβλάχων.

Αἱ μετακινήσεις αὐτὰ καὶ ἐνωρίτερον ἤρχισαν καὶ πολυπληθεύοντες ἦσαν, ἤρχισαν δὲ σὺν τῷ χρόνῳ σπουδαίαν ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα.

Κατ' ἀρχὰς μεμονωμένα ἄτομα καὶ μικραὶ ὁμάδες κατήλθον ἀπὸ τὰς ὄρεινὰς διαμονὰς των καὶ ἐγκατεστάθησαν μονίμως, χάριν ἐμπορίας, εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ ἀνιμάζοντα ἐμπορικὰ κέντρα τῆς Θεσσαλίας, Ἡπείρου, Μακεδονίας, ὡς εἰς Τρίκαλα, Λάρισα, Τύρναβον, Ἰωάννινα, Γρεβενά, Σιάτιστα, Κοζάνην, Κατερίνην, Θεσσαλονίκην, Μοναστηρίον, Σέρρας, Δράμαν κλπ.

Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἐγκατεστάθησαν ἐπιτυχῶς πολλοὶ Κουτσοβλάχοι.

Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος, τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ ἐπαγγέλματα εἰς τὰς περισσότερας ἀγορὰς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας

ΔΩΡΕΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ
ΤΟΥ ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ

Πρὸ δέκα μηνῶν ἡ Διοίκησις τοῦ Ἐξωραϊστικοῦ Συλλόγου Μετσόβου ἀνέλαβε τὴν ἔδρυσιν δανειστικῆς Βιβλιοθήκης στὸ Μετσόβο, καὶ γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς ἐκτὸς ὅτι προέβη στὴν ἀγορὰ ἐνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ἐκλεκτῶν ἑλληνικῶν βιβλίων, ἐσπείσαν νὰ ἔλθουν ἀρωγοὶ στὴν ὡραία αὐτὴ προσπάθειαν σπουδαῖοι πνευματικοὶ ἄνθρωποι, καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, κορυφαῖοι συγγραφεῖς καὶ λογοτέχνες, δημοσιογράφοι καὶ γενικὰ φιλοπρόδοι ἄτομα ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα καὶ τὰς ἄλλας ἐπαρχιακὰς πόλεις, δωρίζοντας τοὺς ἐναντὶ τοῦ ὀνόματός των σημειούμενους τόμους βιβλίων:

Εὐάγγ. Ἀβέρωφ - Τσιτσάκης	120
Μάριος Βαϊάνος	103
Χρ. Λεβάντας	73
Ἡπειρωτικὴ Ἑταιρία Ἀθηνῶν	53
Μαριάνθη Σπ. Βελιδάση	42
Γεν. Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ	30
Ἀθαν. Μαντέκος	21
Χρυσάνθη Ζιτσαῖα	17
Γ. Θεάκου	15
Γεώργ. Πατάρης	14
Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων	10
Δημ. Λουκάτος	10
Ἀθαν. Γεωργιάδης	8

ἦσαν εἰς τὰ χεῖρια τῶν Κουτσοβλάχων.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ γράμματα δὲν ὑστέρησαν, καθότι εἰς τὰς Βλαχικὰς κομπολόους τῆς Πίνδου, ὁ λήλυτος καὶ Βαρνοῦντος ὑπῆρχον σπουδαῖα σχολεῖα μετὰ ἐξαιρετικῆς διδασκαλίας, ὡς εἰς Μετσόβον, Κλεισούραν, Κρούσοβον, Νέβεσκαν, Βλαχολεῖβον, εἰς δὲ τὴν Μοζόπολιν ὑπῆρχεν καὶ Ἀκαδημία καὶ τὸ 6' τυπογραφεῖον μετὰ τοῦ Πατριαρχεῖου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁμιλῆσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῆς ἀποδημίας τῶν Κουτσοβλάχων καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν εἰς τὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ὀθωμανικῆς Αυτοκρατορίας χώρας, γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα πόσοι ἦσαν αὐτοὶ οἱ Κουτσοβλάχοι πού τὸν ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν μνημονευθεῖσαν περιοχὴν;

Ὁ Κουτσοβλαχικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος ἀνῆρχετο εἰς ἐν ἑκατομμύριον (ἦσαν αὐτοὶ πού ἀπῆρτιζαν τὴν μεγάλην Βλαχίαν). Σὺν τῷ χρόνῳ λόγω ἀποδημιῶν, διασκορπισμοῦ, ἐπιδράσεως γεγονότων, ὡς συνέβη μετὰ τὸν πατέρα Κοσμᾶν, ὅστις συνιστοῦσε εἰς τὰ βλαχοχώρια νὰ παύσουν νὰ ὁμιλοῦν τὴν Βλαχίαν (καὶ ὅσοι σκόρμενοι ἄφρονι ἀμαρτῶν ἐπέτυχον ὥστε πολλὰ χωριά τοῦ Ζαγορίου νὰ παύσουν νὰ ὁμιλοῦν αὐτὴν), ὁ ἀριθμὸς τῶν Κουτσοβλάχων περιορίσθη.

Μετὰ ἕναν αἰῶνα, τὸ 1800, ὁ Βλάχος Σέρβος ἐπιστήμων γεωγράφος καὶ Ἐθνολόγος Τζέβιγιτς ἀναφέρει ὅτι «τὰ βλαχοχώρια ἦσαν αἱ μεγαλῆται κομπολόες τῆς Χερσονήσου» οἱ δὲ Βλάχοι ἀνῆρχοντο εἰς 500.000 ψυχάς.

Τὸ 1815 ὁ Ἀγγλὸς περιηγητὴς Ληρ ἐγραφε ὅτι αἱ κομπολόες τῶν Βλάχων ἀνῆρχοντο εἰς 500 περίπου καὶ καμμία ἀπὸ αὐτῶν δὲν ἦτο πολὺ μικρὴ, ἦσαν δὲ διασκορπισμέναι εἰς τὰ ὅρη τῆς Ἡπείρου, Θεσσαλίας, Μακεδονίας.

Τὸ 1848 ὁ AMI - BONE τοὺς περιόρισε εἰς 300.000.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλέπομεν ὅτι ὁ Κουτσοβλαχικὸς πληθυσμὸς σιτονεῶς ἐμειοῦτο καὶ μειοῦται, λόγω τῶν ἀνωτέρω αἰτιῶν, καὶ μετ' ὀλίγας δεκαετίαις ἡ Κουτσοβλαχικὴ γλῶσσα θὰ συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἐκατοντάδων νεκρῶν τοιούτων.

Καὶ ἂν ὅμως ἡ γλῶσσα σβῇ, θὰ μένῃ ὡς παράδειγμα φωτεινὸν ἡ ἀνδρεία των, ἡ ἐμμονὴ των εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἰδεώδη, αἱ εὐεργεσίαι των, αἵτινες δὲν εἶχον τοπικὸν χαρακτήρα, ἀλλὰ Πανελλήνιον, Πανεθνικόν, ἡ μεγίστη συμβολὴ των εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ νέου Κράτους διὰ τὸ Κωλῆτη καὶ ἄλλων πολλῶν.

ΔΗΜ. ΤΡ. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ
Μετσοβίτης

Δημ. Τσάκωνας	8
Σωκράτης Λιάκος	6
Κώστας Πηγαδιώτης	5
Ἑταιρία Θεσσαλικῶν Μελετῶν	5
Γιάννης Μουγογιάννης	5
Παῦλος Κυριαζῆς	5
Γαλάτεια Μπαλντά	5
Γεώργ. Τσοπανίδης	5
Ἀναστ. Φάφαλης	5
Ἀγγελος Παπακώστας	4
Δημ. Κράνης	4
Παπαγεωργίος Παῖσιος	4
Μιχ. Πανάγιος	4
Γιάννης Μαγκλῆς	3
Ἀνδρ. Β. Κρυστάλλης	3
Ἀντῶν. Μπουσμπούκης	3
Δημ. Σταμέλος	3
Βασ. Τσιτάης	2
Λάζαρος Ἀρσενίου	2
Δημ. Βεροῖας	1
Γεώργ. Σεκαράς	1
Ἀλέξ. Παπαδοστασίου	1

Τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ λειτουργίαν τῆς Βιβλιοθήκης ἀνέλαβε ὁ φιλόλογος τοῦ Γυμνασίου Μετσόβου κ. Ἀπόστ. Β. Δασούλας, ἐκπαιδευτικὸς μετ' ἀνώτερη ἀντίληψιν καθήκοντος.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι μόλις πληροφορήθηκε τὰ τῆς λειτουργίας τῆς ὁ φίλος τοῦ Μετσόβου κ. Μάριος Βαϊάνος, δημοσιογράφος καὶ Διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου Πνευματικῆς Συνεργασίας, δώρισε 42 ἀκόμη τόμους βιβλίων ἥτοι σύνολον 145.

Ἀξίζουν πολλὰ καὶ θερμότερες εὐχαριστίες τοὺς παραπάνω διαρτίες καὶ θερμὰ συγχαρητήρια στὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ κυρίως στὸν ἀκάματο Πρόεδρό των κ. Γ. Πατάρη γι' αὐτὸ τὸ πνευματικὸν ἔργο, πού ἦταν ἀπαραίτητο νὰ γίνη καὶ στὸ Μετσόβο, στὴν ἀκριτικὴ καὶ ὀρεινὴ ἑλληνικὴ ἐπαλξὴ τῆς Πίνδου, ὅπου κι' ἄλλες ἐκπολιτιστικῆς προστάσεις ἔχουν τόσο καρποφορήσει.

Κοινωνικά

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τὴν 15.11.74 ἀπεβίωσεν εἰς Τρίκαλα ἡ Γεωργία Βασ. Μπίνα.

— Τὴν 19.11.74 ἀπεβίωσεν εἰς Παραπόταμον Λαρίσης ἡ Πολυένη (χθρὰ) Δημ. Τάχα.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀγίας Μονῆς Τρικάλων, ἐτελέσθη τὸ μνημόσυνον τῆς Καλλιόπης Δ. Παύλη.

— Τὴν 2.11.74, εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Λαρίσης, ἐτελέσθη τὸ 40θήμερον μνημόσυνον τῆς Μαρίας Ἀρσενοπούλου.

— Τὴν 2.11.74, εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Λαρίσης, ἐτελέσθη τὸ 40θήμερον μνημόσυνον τῆς Ἑλένης Δ. Μπασιδέκη.